

عنوان مقاله:

تحلیل ساختاری تحولات کشاورزی مناطق روستایی استان مرکزی طی سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۳

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، دوره 10، شماره 40 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

سیامک ذبیحی - دانشجوی دکتری، گروه اقتصاد، ترویج و آموزش کشاورزی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

سید جمال فرج اله حسینی - دانشیار گروه اقتصاد، ترویج و آموزش کشاورزی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

سید مهدی میردامادی - دانشیار، گروه اقتصاد، ترویج و آموزش کشاورزی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

عباس امینی - دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه ریزی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

شکل‌گیری روستاها را به عنوان نخستین هسته‌های مدنیت و فعالیت می‌توان به عوامل محیطی مرتبط دانست، اما تداوم حیات اقتصادی و اجتماعی روستاها در گذر زمان با چالش‌های اساسی ناشی از افول کارکردهای کشاورزی، به عنوان اصلی‌ترین کارکرد محیطی، مواجه شده است. هدف اصلی از این مطالعه بررسی تحولات کشاورزی روستاهای استان طی یک دهه با تاکید بر کارکردهای کشاورزی است. این تحقیق به لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش شناسی در گروه تحقیقات توصیفی - تحلیلی قرار می‌گیرد. برای این منظور تمامی ۷۳۳ روستاهای بالای بیست خانوار استان در دو سرشماری کشاورزی ۱۳۸۲ و ۱۳۹۳ مورد مطالعه قرار گرفته و با استخراج همه متغیرهای کشاورزی مشابه در دو مقطع، ۲۰ شاخص مقطعی و تحولی تعریف و محاسبه شد. پس از توصیف آماری و ارزیابی توزیع شاخص‌ها، مدل‌سازی تحولات کشاورزی مناطق روستایی استان در دو مقطع با روش معادله یابی ساختاری و مبتنی بر رویکرد خودگردان سازی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS Graphic انجام شد. با توجه به ضرایب مسیر و علامت آنها در ابتدای دوره می‌توان نتیجه گرفت که وضعیت کشاورزی روستاهای استان در مقطع زمانی ابتدای دوره، از یکسو بیشتر مبتنی بر زراعت بوده است تا باغبانی و از سوی دیگر بیشتر مبتنی بر عامل و نهاده زمین بوده است تا عامل و نهاده آب. اما نتایج مقطع زمانی انتهایی دوره در مقایسه با مدل مربوط به ابتدای دوره، نشان داد که طی این مدت، تعیین‌کنندگی و اهمیت زمین جای خود را به آب داده است. لذا روند روبه افول تغییر و تحولات کارکردهای کشاورزی روستاهای استان طی این دوره، بیش از هر چیز تحت تاثیر عامل تعیین‌کننده آب بوده است. ایجاد ساختار سازمانی واحد با هدف سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در زمینه دو عامل پایه زمین و آب و همچنین تشکیلات استانی برای اجرای سیاست‌ها در یک دیدگاه فراهی از جمله پیشنهاداتی است که می‌تواند به حل مشکلات کشاورزی جوامع روستایی کمک نماید.

کلمات کلیدی:

مدل‌سازی معادلات ساختاری، تحولات کشاورزی، مناطق روستایی، استان مرکزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1907209>

